

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TÔ MINH NGUYỆT

**NGHIÊN CỨU ĐẶC ĐIỂM DỊCH TỄ, BỆNH LÝ
LÂM SÀNG BỆNH SÁN DÂY Ở CHÓ NUÔI TẠI MỘT
SỐ HUYỆN MIỀN NÚI CỦA TỈNH QUẢNG NINH
VÀ BIỆN PHÁP PHÒNG TRỊ**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THÚ Y

THÁI NGUYÊN - 2015

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TÔ MINH NGUYỆT

**NGHIÊN CỨU ĐẶC ĐIỂM DỊCH TỄ, BỆNH LÝ
LÂM SÀNG BỆNH SÁN DÂY Ở CHÓ NUÔI TẠI MỘT
SỐ HUYỆN MIỀN NÚI CỦA TỈNH QUẢNG NINH
VÀ BIỆN PHÁP PHÒNG TRỊ**

**Chuyên ngành: THÚ Y
Mã số: 60 64 01 01**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THÚ Y

Người hướng dẫn khoa học: TS. LÊ MINH

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu khoa học của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn hoàn toàn là trung thực và chưa công bố dưới bất kỳ hình thức nào. Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện đã được cảm ơn, các thông tin trích dẫn trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2015

Tác giả luận văn

Tô Minh Nguyệt

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt 2 năm học tập, với nỗ lực của bản thân, tôi đã nhận được sự giúp đỡ, hướng dẫn tận tình của nhiều cá nhân, tập thể, đến nay luận văn của tôi đã được hoàn thành.

Nhân dịp này, cho phép tôi được tỏ lòng biết ơn và cảm ơn sâu sắc tới giảng viên hướng dẫn: TS. Lê Minh đã tận tình giúp đỡ, chỉ bảo tôi trong suốt quá trình học tập và hoàn thiện luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban giám hiệu, Khoa Sau đại học, Khoa Chăn nuôi - Thú y cùng toàn thể cán bộ, giảng viên trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên đã giúp đỡ, tạo mọi điều kiện thuận lợi để tôi hoàn thành quá trình học tập và nghiên cứu tại trường.

Để đạt được những kết quả của luận văn, tôi xin trân trọng cảm ơn lãnh đạo, cán bộ phòng Ký sinh trùng - Viện sinh thái và Tài nguyên sinh vật; cán bộ Thú y, đồng nghiệp đang làm việc trong lĩnh vực thú y của tỉnh Quảng Ninh đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong quá trình thực hiện đề tài.

Tôi xin chân thành cảm ơn các cán bộ, nhân dân tại địa điểm lấy mẫu thí nghiệm, các đồng nghiệp, bạn bè và gia đình đã tạo điều kiện giúp đỡ, động viên, khích lệ tôi trong quá trình nghiên cứu luận văn.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2015

Tác giả luận văn

Tô Minh Nguyệt

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	2
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	2
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1. Cơ sở khoa học của đề tài	3
1.1.1. Đặc điểm sinh học của sán dây ký sinh ở chó.....	3
1.1.2. Bệnh do sán dây ký sinh gây ra ở chó.....	15
1.2. Tình hình nghiên cứu trong và ngoài nước	23
1.2.1. Tình hình nghiên trong nước.....	23
1.2.2. Tình hình nghiên cứu ở nước ngoài	25
Chương 2: ĐỐI TƯỢNG, VẬT LIỆU, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	27
2.1. Đối tượng, thời gian, địa điểm nghiên cứu	27
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	27
2.2.1. Nghiên cứu đặc điểm dịch tễ bệnh sán dây ở chó tại một số huyện miền núi của tỉnh Quảng Ninh	27
2.2.2. Nghiên cứu bệnh lý và lâm sàng bệnh sán dây ở chó	28
2.2.3. Thử nghiệm thuốc tẩy sán dây cho chó và đề xuất biện pháp phòng bệnh.....	28
2.3. Bố trí thí nghiệm và phương pháp nghiên cứu.....	28
2.3.1. Bố trí điều tra và phương pháp xác định tình hình nhiễm sán dây ở chó	28

2.3.2. Phương pháp bố trí theo dõi và xác định tỷ lệ nhiễm sán dây chó theo mùa vụ	30
2.3.3. Phương pháp bố trí theo dõi và xác định tỷ lệ nhiễm sán dây ở chó theo lứa tuổi.....	30
2.3.4. Phương pháp bố trí và theo dõi triệu chứng lâm sàng của chó bị bệnh sán dây.....	31
2.3.5. Phương pháp bố trí xác định bệnh tích đại thể, vi thể ở cơ quan tiêu hóa do sán dây gây ra	31
2.3.6. Phương pháp bố trí và xét nghiệm máu của chó bị bệnh sán dây và chó khỏe.....	32
2.3.7. Bố trí thí nghiệm và phương pháp đánh giá hiệu lực tẩy sán dây, độ an toàn của việc dùng một số hóa dược và thuốc nam trong điều trị bệnh sán dây ở chó nuôi tại một số huyện miền núi của tỉnh Quảng Ninh	33
2.4. Phương pháp xử lý số liệu.....	35
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	36
3.1. Nghiên cứu một số đặc điểm dịch tễ bệnh sán dây ở chó tại một số huyện miền núi của tỉnh Quảng Ninh	36
3.1.1. Tỷ lệ và cường độ nhiễm sán dây ở chó qua mổ khám.....	36
3.1.2. Nghiên cứu thành phần loài và sự phân bố các loài sán dây ký sinh ở đường tiêu hoá chó tại ba huyện miền núi của tỉnh Quảng Ninh.....	37
3.1.3. Tỷ lệ cường độ nhiễm sán dây ở chó theo thành phần loài (qua mổ khám)	41
3.1.4. Tỷ lệ nhiễm sán dây ở chó tại một số địa phương (qua xét nghiệm phân)	42
3.1.5. Tỷ lệ nhiễm sán dây chó theo mùa vụ (qua xét nghiệm phân)	44
3.1.6. Tỷ lệ nhiễm sán dây theo tuổi chó (qua xét nghiệm phân)	45
3.2. Nghiên cứu bệnh lý và lâm sàng bệnh sán dây chó	47
3.2.1. Tỷ lệ và những biểu hiện lâm sàng của chó bị bệnh sán dây.....	47
3.2.2. Bệnh tích đại thể ở cơ quan tiêu hóa của chó bị bệnh sán dây	49
3.2.3. Sự thay đổi một số chỉ số huyết học của chó bị bệnh sán dây.....	51
3.3. Thử nghiệm thuốc tẩy sán dây cho chó và đề xuất biện pháp phòng trị bệnh ...	58
3.3.1. Xác định hiệu lực của thuốc tẩy sán dây cho chó trên diện hẹp	58

3.3.2. Độ an toàn của thuốc tẩy sán dây cho chó	60
3.3.3. Xác định hiệu lực của thuốc tẩy sán dây cho chó trên diện rộng.....	62
3.3.4. Sử dụng thuốc đặc hiệu tẩy sán dây đại trà cho chó ở 3 huyện tỉnh Quảng Ninh	65
3.4. Đề xuất biện pháp phòng bệnh sán dây cho chó	66
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	68
1. Kết luận	68
1.1. Về đặc điểm dịch tễ bệnh sán dây chó tại ba huyện miền núi tỉnh Quảng Ninh.....	68
1.2. Về bệnh lý và lâm sàng bệnh sán dây chó	68
1.3. Về thử nghiệm thuốc tẩy sán dây cho chó và đề xuất biện pháp phòng trị bệnh.....	69
2. Đề nghị	69
CÔNG TRÌNH CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN VĂN.....	70
TÀI LIỆU THAM KHẢO	71
PHỤ LỤC	76
MỘT SỐ HÌNH ẢNH CỦA ĐỀ TÀI.....	79

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

Cs	:	Cộng sự
H.	:	Huyện
KCTG	:	Ký chủ trung gian
kgTT	:	Kilo gam thể trọng
mg	:	Mili gam
STT	:	Số thứ tự
TT.	:	Thị trấn

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1. Tỷ lệ và cường độ nhiễm sán dây ở chó (qua mổ khám).....	36
Bảng 3.2. Sự phân bố các loài sán dây ký sinh ở chó tại ba huyện miền núi của tỉnh Quảng Ninh.....	39
Bảng 3.3. Tỷ lệ và cường độ nhiễm sán dây ở chó theo thành phần loài (qua mổ khám)	41
Bảng 3.4. Tỷ lệ nhiễm sán dây ở chó (qua xét nghiệm phân).....	42
Bảng 3.5. Tỷ lệ nhiễm sán dây theo mùa vụ (qua xét nghiệm phân).....	44
Bảng 3.6. Tỷ lệ nhiễm sán dây theo tuổi chó (qua xét nghiệm phân).....	46
Bảng 3.7. Tỷ lệ và các biểu hiện lâm sàng chủ yếu của chó bị bệnh sán dây.....	48
Bảng 3.8. Bệnh tích đại thể ở cơ quan tiêu hoá chó bị bệnh sán dây.....	49
Bảng 3.9. Số lượng hồng cầu, bạch cầu, hàm lượng huyết sắc tố của chó khỏe và chó bị bệnh sán dây.....	52
Bảng 3.10. Công thức bạch cầu của chó khỏe và chó bị bệnh sán dây.....	55
Bảng 3.11. Hiệu lực của thuốc tẩy sán dây cho chó trên diện hẹp	59
Bảng 3.12. Tỷ lệ chó an toàn sau khi dùng thuốc	61
Bảng 3.13. Hiệu lực của thuốc tẩy sán dây cho chó trên diện rộng.....	63
Bảng 3.14. Sử dụng thuốc đặc hiệu tẩy sán dây đại trà cho chó ở Quảng Ninh.....	65

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1. Biểu đồ tỷ lệ nhiễm sán dây chó qua mổ khám	37
Hình 3.2. Biểu đồ tỷ lệ nhiễm sán dây chó qua xét nghiệm phân.....	44
Hình 3.3. Biểu đồ tỷ lệ nhiễm sán dây theo mùa vụ	45
Hình 3.4. Biểu đồ tỷ lệ nhiễm sán dây theo tuổi chó	47
Hình 3.5. Biểu đồ sự thay đổi một số chỉ số huyết học của chó bị bệnh sán dây (đợt I)	54
Hình 3.6. Biểu đồ sự thay đổi một số chỉ số huyết học của chó bị bệnh sán dây (đợt II).....	54
Hình 3.7. Biểu đồ sự thay đổi công thức bạch cầu của chó khỏe và chó bị bệnh sán dây (đợt I).....	57
Hình 3.8. Biểu đồ sự thay đổi công thức bạch cầu của chó khỏe và chó bị bệnh sán dây (đợt II).....	58